

Skjemainformasjon

Skjema	Søknadskjema ABM-utvikling (bokmål)
Referanse	292336
Innsendt	15.10.2009 21:31:28

Opplysninger om søker

Søker	
Navn på organisasjonen	Bymuseet i Bergen
Institusjonens leder	Per Øyvind Riise
Postadresse	Postboks 4052 Dreggen
Postnummer / Poststed	5835 Bergen
Tlf. til organisasjon	55588010
Prosjektets kontaktperson	Sigurd Sandmo
Tlf. til kontaktperson	55961891
E-post til kontaktperson	sigurd.sandmo@bymuseet.no
Nettside	http://www.bymuseet.no
Org. Nr	988 212 024

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt

Søknaden gjelder Møteplasser for kunnskaps- og kulturformidling

- ☒ prøver ut nye former for kommunikasjon og formidling i et abm-perspektiv
- ☒ skaper attraktive fysiske og digitale møteplasser og gjerne kombinerer disse
- ☒ vektlegger dialog, brukermedvirkning og sosiale teknologier
- ☒ er en del av nasjonale satsinger som f.eks. Digitalt fortalt

Tittel på prosjektet Det historiske klasserom v2.0

Sammendrag av prosjekt

Prosjektet tar skolemuseumskonseptet fra den tradisjonelle gjenstandsformidlingen til en digital hybridmodell gjennom utvikling og bruk av digitale formidlingsverktøy, brukermedvirkning (web 2.0 og sosiale medier) og operasjonalisering av digitale samlinger. Prosjektet har overføringsverdi til alle museer som formidler skolehistorie, og har ambisjon om å bli en generell referanse for hvordan digitaliserte samlinger kan formidles innenfor museets fysiske rammer.

Prosjektbeskrivelse

1. Innledning

De aller fleste skolemuseer, både i Norge og i utlandet, har ett eller flere historiske klasserom. Til tross for at disse rommene reflekterer en pedagogisk historie, har de helt til i dag representert en statisk og tradisjonell museumspedagogikk, basert på fremvisning av historisk undervisningsmaterieell i et historisk miljø: Gamle kart, spanskrør og meiepulter formidler et statisk bilde av skolen « i gamle dager » med få rom for nyanser, og med ofte utydelige og vage henvisninger til folkeskoleperioden. Trolig eksisterer det over 100 historiske skolehus og klasserom i Norge i dag, der det pågår mer eller mindre systematisk formidling av skolehistorie etter denne modellen. Rommene er i stor grad museale rom med gode kvaliteter, men en mangler i stor grad de museumspedagogiske verktøyene for å formidle skolens pedagogiske historie. Innenfor disse rammene er det også vanskelig å få formidlet at skolen gjennom mange tiår var en kanal for moderne formidlingsteknologi. I Norge er mange blitt introdusert for både panoptikon, lysbilder, levende film og video nettopp gjennom skolen.

Prosjektet « Det historiske klasserom v2.0» har en ambisjon om å fornye og revitalisere den skolehistoriske formidlingen innenfor nettopp disse rommene, med digital tilgang til store skolehistoriske samlinger. På Bergen Skolemuseum vil vi bygge et historisk klasserom som med digitalt fremvisnings- og avspillingsutstyr gir tilgang til en stor mengde skoleplansjer, til skolefilmer, skoleradio og annet undervisningsmaterieell. I tillegg vil museet lage én pilotpresentasjon på en pedagogisk reise gjennom ulike medier og historiske perioder over emnet « Folk fra andre land», og invitere brukerne både i historiske klasserom over det ganske land og nettbrukere til å dele sine egne reiseskildringer fra sin skoletid.

2. Digitalisering:

Bergen Skolemuseums samlinger inneholder blant annet over 1000 ulike undervisningsplansjer – nær 100% digitaliserte og tilgjengelige på nett. 626 billedbånd – ikke digitaliserte ca. 700 undervisningsfilmer – utvalgte filmer digitalisert 236 registrerte klassebilder – delvis digitaliserte En stor mengde skolebøker fra ulike tider med eksempler fra ulike fag – ca 1000 utvalgte sider digitaliserte og tilgjengelige på nett.

Siden mye av samlingene allerede er digitalisert, og en del digitalisering skjer fortløpende, forutsetter ikke realiseringen av prosjektet omfattende digitaliseringsarbeid. Det er imidlertid behov for noe mer digitalisering av skolefilm, som per i dag bare finnes på rull, en tjeneste museet er avhengig av å kjøpe eksternt. Gjennom dette prosjektet skal alt digitalisert materiale tilgjengeliggjøres på nett som et delprosjekt. Hovedprosjektet handler imidlertid om formidlingen av dette materialet, innenfor museets fysiske rammer.

3. Hybridisering: Digital formidling i historiske miljøer

Bergen Skolemuseum har siden etableringen i Latinskolen sentralt i Bergen sentrum i 2001 forsøkt å integrere digital formidling i driften av museet. Helt fra museet åpnet har store deler av samlingen vært tilgjengelig på nett, og en har etterstrebet en operasjonalisering av de digitale samlingene på ulike måter utover at de er tilgjengelige i søkbare databaser, både i form av nettbaserte spill og aktiviteter og i museets fysiske rom. I 2004 vurderte en galisisk komité nettsidene til verdens 683 skolemuseer, og ranket Bergen Skolemuseums som den beste. (Os museos da educación en Internet, Xuanta de Galicia, 2004.) Da Holbergmuseet åpnet som en del av Skolemuseet i 2008, var det med nyskapende bruk av digitalt innhold – som historiske lydinstallasjoner av høy kvalitet, video i forgylte rokokkorammer, og som musikk, bilder, tekst og lyd en interaktiv pekebok i skinninnbundet folioformat. Miljøet ved museet har opparbeidet seg en kompetanse på slike hybridiserte løsninger, og har positive erfaringer en mener med hell kan overføres til andre historiske miljøer og formidlingsprosjekter.

I « Det historiske klasserom v2.0» integreres visningen av materialet i det historiske miljøet på samme måte. Ulike fremvisere skal projisere plansjer på en blank plansje i plansjestativet, kart på et blankt kart i kartholderen, skiftende klassebilder i digitale fotorammer på veggene etc. Mulighetene er mange, og for museet er det viktig å vise at skolen har vært en visuell kultur, i større grad rettet mot verden og kunnskapen utenfor klasserommet, enn på sitt eget, tildels statiske, gjenstandsmiljø.

4. Historisering: Å fortelle en historie

I hele museumssektoren har digitalisering vært en prioritert felt gjennom flere år, og for mange har det vært en målsetning at en så stor del av samlingene skal gjøres tilgjengelig på nett. Det pekes imidlertid stadig oftere på at også digitale samlinger må formidles, og at museene i større grad må operasjonalisere sine digitale samlinger i konkrete formidlingsprosjekter.

« Det historiske klasserom v2.0» er et prosjekt som nettopp tar mål av seg til å integrere bredden i samlingen i den daglige formidlingen. At 1000 store skoleplansjer ikke kan være tilgjengelige for publikum i det daglige, er like åpenbart som at opplevelsen av dem på nett fort reduseres til dokumentasjon. I det digitale klasserommet kan de imidlertid oppleves i sitt opprinnelige format og integreres i en formidling av skolehistorie på ulike måter: som gjenstandshistorie, som kunsthistorie, som pedagogisk historie eller som en idéhistorisk tilnærming til et spesielt

undervisningstema. Det digitale klasserommet gir et vell av muligheter for visning av plansjer og film, opplesning fra bøker og andre skolehistoriske glimt, men innenfor dette prosjektet ønsker en å begrense seg til én pilot i form av en åpen nettløsning basert på skolemuseets gjenstandssamlinger. Emnet for denne piloten skal være «Folk fra andre land», et emne som reflekteres i hele gjenstandsmaterialet: fra kartene og lærebøkene til skolefilm og skoleradio, og som gir et godt utgangspunkt både for historiserende fremstillinger og for diskusjoner om rasisme i og utenfor skolen. Dessuten er dette et emne museet har kompetanse på gjennom utstillingen «Stakkars små i hedningland». Materialet spenner over det sene 1800-tallets eksotiske lærebokrasisme, mellomkrigstidens tungt ideologiske raseteorier, 1960- og 70-årenes muntre barnesanger med høy gjenkjennelsesfaktor for dagens 40-åringer, og vår egen tids strengt nyanserte fremstillinger av det flerkulturelle Norge. Hva slags selvbilder og andrebilder er blitt skapt i norske klasserom? Noe i skolehistorien er viktigere og mer interessant enn spanskkrør og meiepulter, og gjennom dette prosjektet kan dette «noe» visualiseres og presenteres på en lekende og utfordrende måte. Hva slags makt har skolen?

5. Deling og formidling

Digitalisering av museumssamlinger gir nye muligheter for deling og tilgang til gjenstandsmateriale på tvers av institusjonsgrensener og geografisk avstand. Per i dag skjer det meste av denne type deling i form av tilgjengeliggjøring av samlinger på nett i søkbare databaser. For dette prosjektet er det også viktig å dele i form av formidlingsressurser. Både det digitaliserte plansje- og filmmaterialet og det nettbaserte formidlingsopplegget «Folk fra andre land» skal være fritt tilgjengelig for alle som driver med skolehistorisk formidling i Norge. Om klasserommet på Bergen Skolemuseum vil ha noen tekniske løsninger som ikke er direkte overførbare, er det meningen at det nettbaserte formidlingsopplegget skal kunne vises på standard avspillingsutstyr, i historiske klasserom, men også på en vanlig PC hjemme eller på skolen. Webløsningen ser vi for oss som et flash-grensesnitt mot en database. Nettsiden vil invitere til at nettbrukere kan komme med egne refleksjoner rundt materialet og problemstillingene som presenteres. Dette vil også åpne opp for at flere stemmer slipper til i det digitale klasserommet.

Prosjektet vil videreføre ideer fra det nasjonale satsingsområdet «Digitalt fortalt», ved at gjenstandsmaterialet velges ut og settes sammen i flere ulike fortellinger. Disse fortellingene vil i seg selv utgjøre en del av formidlingen i det digitale klasserommet, og de vil være tilgjengelige både på www.digitaltfortalt.no og på prosjektets nettside. Bymuseet har laget flere digitale fortellinger som har blitt brukt aktivt i utstillingssammenheng, og dette er gode erfaringer som vi ønsker å videreføre ved dette prosjektet.

6. Målgrupper:

En viktig målgruppe for «Det historiske klasserom v2.0» vil være skoleklasser som besøker museet. Et av kompetansemålene i samfunnsfag for 10. klasse er «å forklare kva haldningar og fordommar er og drøfte mogelegheiter og utfordringar i fleirkulturelle samfunn». Her vil pilotpresentasjonen, «Folk fra andre land», gå inn som en del av undervisningen ved at skoleelevene inviteres til å reflektere over fremstillingene av andre folk og kulturer og de ideologier som har vært rådende i samfunnet til ulike tider, og hvordan dette har blitt avspeilet i skolen. Gjennom å arbeide med disse problemstillingene skal elevene selv inviteres til å bidra med egne refleksjoner på nettsidene som etterarbeid når de har besøkt museet, eller sett og brukt det digitale materialet i andre sammenhenger.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato 01.03.2010

Sluttdato 01.12.2010

Aktivitetplaner

Tittel	Fra dato	Til dato
Gjennomgang og utvalg av materiale	01.03.2010	01.05.2010
Digitalisering	01.05.2010	15.06.2010
Utvikling av webløsning	01.06.2010	31.08.2010
Produksjon av fortellinger	01.06.2010	31.08.2010
Pedagogisk tilrettelegging	01.06.2010	31.08.2010
Innredning av historisk klasserom	01.08.2010	31.08.2010
Åpning og lansering mot skoleverket	01.09.2010	31.12.2010

Andre opplysninger/kommentarer om framdrift-/aktivitetsplan.

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner? Nei

Prosjektbudsjett

Prosjekt

Ettårig eller flerårig prosjekt? Ettårig

BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Konservator/prosjektleder 6 mnd	kr 250 000,00
Varer/utstyr	Innredning historisk klasserom	kr 40 000,00
	Tekniske løsninger for klasserom	kr 60 000,00
Tjenester kjøpt av andre	Digitaliseringstjenester, film	kr 50 000,00
	Utviklingskostnader, klasseromshistoriske lyd-kulis	kr 30 000,00
	Kjøp av ekstern teknisk assistanse	kr 20 000,00
	Webutvikling	kr 120 000,00
Andre utgifter (spesifiser)		kr 0,00
Totale utgifter		kr 570 000,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum ABM-utvikling</u>		<u>kr 280 000,00</u>
Egenfinansiering	Ja	kr 190 000,00
Stiftelsen Fritt Ord	Nei	kr 100 000,00
Totale inntekter		kr 570 000,00

Vedlegg

Ingen vedlegg lastet opp